

Er ref:

LI2025/01288

li.remissvar@regeringskansliet.se

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Landsbygdsavdelningen, Enheten för skog, miljö
och forskning

Yttrande avseende Promemorian *Anmälningsplikt för skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog samt krav för A-landsstatus i förnybartdirektivet* samt Skogsstyrelsens rapport *Underlag för kostnadseffektivt genomförande av förnybartdirektivet – slutredovisning*.

Stora Enso

Stora Enso är en ledande global leverantör av förnybara lösningar inom förpackningar, biomaterial och träprodukter och är med detta en del av bioekonomin. Våra fiberbaserade material är huvudsakligen förnybara, återvinningsbara och fossilfria. Våra lösningar erbjuder koldioxidsnåla alternativ till produkter baserade på icke förnybara resurser. Vi menar att allt som tillverkas av fossilbaserade material i dag kan baseras på skogen imorgon. Stora Enso har mer än 3400 anställda i Sverige, utspridda i landet. Globalt är vi ca 17 000 anställda varav 14 000 finns i EU. På så sätt bidrar vi inte bara till klimatmålen med våra produkter utan också till den svenska, europeiska och globala ekonomin och arbetsmarknaden. Stora Enso bidrar också till en levande landsbygd då många av våra anställda bor och jobbar utanför storstadsregionerna

Stora Ensos yttrande

Stora Enso välkomnar att regeringen nu föreslår tydliga definitioner för urskog och gammal skog. Begreppen *primary forests* och *old-growth forests* förekommer både i lagstiftning och i EU:s mål för skydd av skog, och behöver därför ges tydliga och rättssäkra uttolkningar i en svensk kontext. För detta krävs konkreta indikatorer och kvalitetskrav som minimerar utrymmet för subjektiva bedömningar – något vi bedömer att regeringens förslag nu gör.

Begreppet *old-growth forests* har i tidigare sammanhang, bland annat av Miljömålsberedningen, översatts till "naturskog". Detta har vi tidigare påtalat, bland annat i vårt remissvar till Miljömålsberedningens betänkande, är en olämplig översättning. Skälet är att "naturskog" i praktiken används med varierande betydelser, ofta med en betydligt vidare omfattning än vad som är relevant i detta sammanhang. Dessutom använder förnybartdirektivet begreppet "gammal skog".

Det är varken ändamålsenligt eller hållbart att samma engelska begrepp ges olika svenska översättningar.

Stora Enso stödjer därför fullt ut att regeringen nu konsekvent använder översättningen "gammal skog" och tolkar promemorian som att det är denna definition som ska gälla både i lagstiftningen och i relation till EU:s biodiversitetsstrategi, där målsättningen är att all kvarvarande urskog och gammal skog ska ges skydd senast 2030 – även om detta inte uttrycks helt tydligt i promemorian.

Synpunkter kring de specifika förslagen i promemorian och rapporten

4.1 Det tydliggörs att samrådsplikten enligt 12 kap. 6 § miljöbalken omfattar skogsbruksåtgärder i urskog och gammal skog

Stora Enso tillstyrker detta förslag.

Stora Enso anser att det är lämpligt att använda samrådsplikt för dessa områden, eftersom det är en etablerad ordning och eftersom många av de berörda områdena ändå skulle anmälas till samråd av andra skäl. Vi hade gärna sett en nationell inventering och kartläggning av alla urskogar och gammal skog i Sverige. Det skulle minska bördan för enskilda skogsägare, ge tydlighet redan före ett avverkningstillfälle samt möjliggöra ansökan om ersättning i god tid. Samtidigt inser vi att en sådan inventering vore mycket omfattande och svår att genomföra, särskilt före 2030.

Som vi tidigare framhållit, bland annat i vårt remissvar på Skogsstyrelsens förslag till ny strategi för formellt skydd av skog, anser vi att de skogar som nu definieras som urskog och gammal skog bör prioriteras för formellt skydd. Här är det centralt att markägare ges möjlighet till ersättning – både med hänsyn till äganderätt och rättssäkerhet, och för att inte bestraffa de markägare som bidragit till att skapa och bevara höga naturvärden.

4.2 Definition och kriterier för att identifiera urskog

Stora Enso tillstyrker att samma definition används som i avskogningsförordningen. Vi noterar att promemorian hänvisar till att Riksskogstaxeringen tillämpar en gräns på 25 år sedan senaste skogsbruksåtgärd, främst för att det är enkelt att hantera i fält. Samtidigt framgår att denna

tidsgräns saknar vetenskaplig grund. Vi tolkar därför texten som att denna definition inte är tillämplig i det nya sammanhanget, där det i stället handlar om en avsevärt längre tidsperiod sedan senaste skogsbruksåtgärd.

4.3 Definition och kriterier för att identifiera gammal skog

Nationellt används flera olika definitioner för skogstyper såsom gammal skog, gammelskog, urskog, urskogsartad skog, naturskog och naturskogsliknande skog. Dessa har utformats för specifika syften, exempelvis kartläggning eller analys av areella omfattningar, men ingen av dem är framtagen för att tillämpas i lagstiftning.

Enligt EU:s biodiversitetsstrategi ska all "primary and old growth forest" kartläggas och ges strikt skydd senast 2030. För detta ändamål har EU-kommissionen publicerat vägledning om vad strikt skydd innebär (2022) samt riktlinjer för hur medlemsstaterna ska kartlägga dessa skogar (2023). För att identifiera områden som uppfyller kriterierna för "primary" respektive "old growth forest" måste därför kommissionens vägledning användas. Definitionerna kan därmed inte baseras på nationella begrepp som naturskog, som använts innan EU:s riktlinjer togs fram.

Stora Enso anser att det är avgörande att svenska definitioner harmoniserar med EU:s vägledning. Vi bedömer att promemorians förslag uppfyller detta krav. Även Skogsstyrelsens tidigare förslag gjorde det, men promemorians lösning är mer praktiskt användbar. Promemorian är dock otydlig på punkten ålder, då den endast föreslås vara "hög ålder", med hänvisning till att Skogsstyrelsen ska lämna föreskrifter om detta. Vi stödjer det åldersspann som föreslogs i Skogsstyrelsens tidigare rapport och anser att det också bör vara detta som ska gälla i föreskrifterna. Vi noterar vidare att vissa indikatorer som lyfts i EU:s riktlinjer, exempelvis förekomst av gamla eller grova träd, flerskiktade bestånd och indikatorarter, inte finns med. Vi bedömer samtidigt att sådana tillägg sannolikt varken skulle leda till att betydande områden inkluderas eller exkluderas. Förslagen i promemorian är därmed välfungerande, men vi rekommenderar att Skogsstyrelsen även beaktar dessa komponenter i kommande föreskrifter.

Stora Enso tillstyrker därför regeringens förslag i promemorian.

5.1 Urskog och gammal skog

Bedömning: Om urskog och gammal skog inte avverkas bör Sverige vara ett A-land enligt förnybartdirektivet.

Stora Enso gör samma bedömning utifrån vår läsning av förnybartdirektivets krav och tillstyrker därför regeringens förslag.

5.2 Skog som har konstaterats ha stor biologisk mångfald

Bedömning: Det bedöms inte finnas något behov av ändringar i svensk lagstiftning, kontroll eller övervakning när det gäller skog som av en myndighet har konstaterats ha stor biologisk mångfald för att Sverige ska anses vara ett A-land enligt förnybartdirektivet.

Stora Enso gör samma bedömning utifrån vår läsning av förnybartdirektivets krav och tillstyrker därför regeringens förslag.

Övrigt/konsekvenser

Stora Enso håller med om att informationsinsatser kommer bli nödvändiga för att det ska vara möjligt för privata skogsägare att navigera rätt. Vi noterar också att promemorian nämner att det kan komma att handla om relativt stora summor för privata skogsägare. Skogsägare bör också ha rätt till ersättning för områden som uppfyller kriterierna. Som vi tidigare framfört anser vi dock att dessa skogar, som här och nu definieras, bör vara givna som toppprioriteringar för formellt skydd. Som alltid är det centralt att markägaren har möjlighet till ersättning, både med hänsyn till äganderätten och rättssäkerheten, samt för att inte bestraffa dem som skapar och bevarat höga naturvärden.

Vi ser fram emot en fortsatt dialog och samverkan kring dessa viktiga frågor.

Tobias Bäärnman

Sverigechef, Executive Vice President, Strategy and Sustainability

Henrik Lenning

Senior Vice President Forest Assets